

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2025-03- Nr. 17.2.-
į 2025-02-26 Nr. S-863

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
DEVYNIOLIKTOSIOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS
NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**

Susipažinę su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ projektu toliau – Projektas), teikiame pastabas ir pasiūlymus.

1. Manome, kad Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra (toliau - Generalinė prokuratūra), kaip nepavaldi nei vienai ministerijai ir viena iš pagrindinių už baudžiamąją justiciją atsakingų valstybės teisminių ir teisėsaugos institucijų, turėtų būti nurodyta kaip dalyvaujanti institucija Projektu siūlomo patvirtinti Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano (toliau – Planas) 1.2.10., 1.2.11., 1.2.12., 3.5.8., 4.3.20., 5.4.3., 5.4.5., 7.1.1., 7.1.2., 7.1.3., 7.1.5., 7.1.6., 7.1.7., 7.2.6., 7.3.1., 7.3.3., 7.4.5., 7.6.3., 7.7.2., 7.7.3 ir 7.7.6. punktuose nurodytuose veiksmuose, kadangi jie yra susiję su Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymu nustatytais prokuratūros funkcijomis ir kompetencija.

2. Taip pat, manome, kad Generalinė prokuratūra turėti būti nurodyta kaip atsakinga vykdytoja už Plano 7.1.4. punkte pateiktos priemonės įgyvendinimą, nurodant Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją kaip dalyvaujančią instituciją ir išdėstyti priemonę taip:

„7.1.4. ~~Išvertinti teisinti~~ galimybę atlyginti asmeniui patirtas teisinės gynybos išlaidas, kai buvo pradėtas, tačiau nutrauktas ikiteisminis tyrimas“.

7.1.4.	Išvertinti teisinti galimybę atlyginti asmeniui patirtas teisinės gynybos išlaidas, kai buvo pradėtas, tačiau nutrauktas ikiteisminis tyrimas	2027 m. IV ketv.	TM, GP	VRM

3. Siūlytina papildyti Planą 7.1.8. punktu, nurodant Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją ir Generalinę prokuratūrą kaip atsakingas vykdytojas, Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją ir pagrindines kriminalinės žvalgybos institucijas kaip dalyvaujančias institucijas, bei išdėstyti taip:

„7.1.8. Siekiant stiprinti žmogaus teisių ir asmens duomenų apsaugą bei tinkamą informacijos administravimą, peržiūrėti ir priimti teisės aktus kriminalinės žvalgybos, ikiteisminio tyrimo (baudžiamojo persekiojimo) ir pranešėjų apsaugos srityse“.

7.1.8.	Siekiant stiprinti žmogaus teisių ir asmens duomenų apsaugą bei tinkamą informacijos administravimą, peržiūrėti ir priimti teisės aktus kriminalinės žvalgybos, ikiteisminio tyrimo (baudžiamojo persekiojimo) ir pranešėjų apsaugos srityse	2025 m. IV ketv.	VRM, GP	TM, pagrindinės kriminalinės žvalgybos institucijos

4. Siūlytina papildyti Planą nauja 7.2.7. priemone, nurodant Generalinę prokuratūrą kaip vieną iš atsakingų vykdytojų ir išdėstyti taip:

„7.2.7. Siekiant optimizuoti fondų, skirtų žalos atlyginimui nukentėjusiems asmenims ar asmenims patyrusiems žalą baudžiamajame procese, veiklą, peržiūrėti jų administravimą, lėšų rinkimą ir naudojimą“.

7.2.7.	Siekiant optimizuoti fondų, skirtų žalos atlyginimui nukentėjusiems asmenims ar asmenims patyrusiems žalą baudžiamajame procese, veiklą, peržiūrėti jų administravimą, lėšų rinkimą ir naudojimą	2026 m. II ketv.	TM, GP	VRM

5. Dėl Plano 4.3.20. punkto, manome, kad ne tik Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, bet ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija turėtų būti kaip atsakinga vykdytoja, Generalinė prokuratūra galėtų būti nurodyta kaip dalyvaujanti institucija ir išdėstyti taip:

„4.3.20. Sukurti būtiną infrastruktūrą viešojo saugumo srities informacinių sistemų kibernetiniam saugumui, kritinių duomenų apsaugai užtikrinti, padidinti viešojo saugumo srities sektorinio saugumo operacijų centro veiksmingumą, sukurti tamsiojo interneto (angl. darknet) stebėjimo sistemą“;

4.3.20.	Sukurti būtiną infrastruktūrą viešojo saugumo srities informacinių sistemų kibernetiniam saugumui, kritinių duomenų apsaugai užtikrinti, padidinti viešojo saugumo srities sektorinio saugumo operacijų centro veiksmingumą, sukurti tamsiojo interneto (angl. darknet) stebėjimo sistemą	2028 m. IV ketv.	VRM, KAM	GP

6. Dėl Plano 5.4.3, 5.4.5 punktų, manome, kad Generalinė prokuratūra turėtų būti nurodyta kaip dalyvaujanti institucija ir juos išdėstyti taip:

„5.4.3. Telkti politinę ir finansinę bei teisinę paramą esamoms ir būsimoms tarptautinėms teisinėms iniciatyvoms dėl Rusijos atsakomybės už tarptautinius nusikaltimus prieš Ukrainą, ir Ukrainoje, ir užtikrinti aktyvų Lietuvos vaidmenį siekiant sutarimo dėl „agresorius kompensuoja žalą“ principo įgyvendinimo teisinio mechanizmo“;

5.4.3.	Telkti politinę ir finansinę bei teisinę paramą esamoms ir būsimoms tarptautinėms teisinėms iniciatyvoms dėl Rusijos atsakomybės už tarptautinius nusikaltimus prieš Ukrainą ir Ukrainoje ir užtikrinti aktyvų Lietuvos vaidmenį siekiant sutarimo dėl „agresorius kompensuoja žalą“ principo įgyvendinimo teisinio mechanizmo	2028 m. III ketv.	URM	FM, TM, GP

„5.4.5. Telkti politinę ir teisinę paramą Lietuvos teisinėms iniciatyvoms dėl Baltarusijos režimo vykdomų nusikaltimų žmoniškumui ir migrantų kontrabandos“;

5.4.5.	Telkti politinę ir teisinę paramą Lietuvos teisinėms iniciatyvoms dėl Baltarusijos režimo vykdomų nusikaltimų žmoniškumui ir migrantų kontrabandos	2028 m. III ketv.	URM	TM, VRM, GP

7. Dėl Plano 7.3.1., 7.7.3. punktų manome, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija ir Generalinė prokuratūra turėtų būti nurodytos kaip dalyvaujančios institucijos ir juos išdėstyti taip:

„7.3.1. Vykdyti bausmių vykdymo sistemos modernizavimą, sukuriant naują ir pertvarkant esamą infrastruktūrą (įrengti **nemažiau 1000 760 vietų kamerinio tipo vienviečių/dviviečių**

gyvenamųjų patalpų; **įrengti atskirą kalėjimą pavojingiausiems nuteistiesiems, įrengti 400 vietų patalpas suimtiesiems Vilniaus mieste)**“;

7.3.1.	Vykdyti bausmių vykdymo sistemos modernizavimą, sukuriant naują ir pertvarkant esamą infrastruktūrą (įrengti nemažiau 1000 760 vietų kamerinio tipo vienviečių/dviviečių gyvenamųjų patalpų; įrengti atskirą kalėjimą pavojingiausiems nuteistiesiems, įrengti 400 vietų patalpas suimtiesiems Vilniaus mieste))	2028 m. III ketv.	TM	VRM, GP

„7.7.3. **Peržiūrėti, p**parengti ir priimti teisės aktus, užtikrinančius centralizuotą skaitmeninės politikos formavimą, politikos įgyvendinimo tvarų finansavimo modelį ir funkcijų dubliavimo panaikinimą“.

7.7.3.	Peržiūrėti, p parengti ir priimti teisės aktus, užtikrinančius centralizuotą skaitmeninės politikos formavimą, politikos įgyvendinimo tvarų finansavimo modelį ir funkcijų dubliavimo panaikinimą	2025 m. IV ketv.	EIM	AM, KAM, LRVK, SM, VRM, GP

8. Dėl Plano 4.3.13. punkto.

Atsižvelgiant į Plano 4.3.13. punkto siekius ir 4.3. punkte nurodytą prioritetą – visuomenės pasirengimo visuotinei gynybai ir atsparumo grėsmėms stiprinimas, manytina, kad dalyvavimas Plano 4.3.13 punkte nurodytame veiksme neatitinka Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 2 straipsnyje nustatytų prokuratūros funkcijų todėl svarstyтина, ar prokuratūros dalyvavimas šiuose veiksmuose yra tikslingas.

9. Dėl Plano 6.5.1. ir 6.5.7. punktų.

Plano 6.5.1. ir 6.5.7. punktuose nurodytais veiksmais siekiama stiprinti visuomenės nevyriausybinių sektorių, skatinti savanorystę, gerinti užsieniečių integraciją, išplėsti lygių galimybių įstaigos kompetenciją (suteikiant procesinę galimybę ginti nukentėjusiuosius), taip pat tobulinti nukentėjusiųjų apsaugą nuo diskriminacijos, efektyvinti pagalbos prieinamumą. Pažymėtina, kad prokuratūra, vykdydama savo funkcijas, nukentėjusiųjų teises ir interesus gina ir apsaugą nuo diskriminacinio ir kitokio pobūdžio nusikalstamų veikų vykdo pagal jai įstatymų suteiktą kompetenciją, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Prokuratūros įstatymu, Baudžiamuoju kodeksu, Baudžiamojo proceso kodeksu (pvz., šio kodekso 1 straipsnio 1 dalis, 44 straipsnio 10 dalis, 186¹ straipsnis ir kt.) ir kitais teisės aktais. Atsižvelgiant į tai, svarstyтина, ar prokuratūros dalyvavimas šiuose veiksmuose yra tikslingas.

Atkreiptinas dėmesys, kad, pagal Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 14 straipsnį, Lygių galimybių įstatymo vykdymo priežiūrą atlieka lygių galimybių kontrolierius (1 dalis). Lygių galimybių kontrolieriaus darbui užtikrinti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu steigama Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (2 dalis). Iš nurodytų punktų galima spręsti, kad planuojama išplėsti būtent šios institucijos, t. y. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos, įgaliojimus, suteikiant jai teisę ginti viešąjį interesą. Manytina, kad prokuratūros įtraukimas į šiuos veiksmus yra netikslingas, nes Plane numatytos priemonės (Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos kompetencijos ribų išplėtimas) nesusijusios su prokuratūros vykdoma veikla ir funkcijomis.

10. Dėl Plano 7.6.4. punkto.

Manytina, kad iš Plano 7.6.4. punkto formuluotės nėra visiškai aišku, kokia kryptimi ir apimtimi siekiama išplėsti civilinio turto konfiskavimo instituto taikymą. Atsižvelgiant į tai, kad dalyvaujančių institucijų skiltyje nurodytos Generalinė prokuratūra ir Specialiųjų tyrimų tarnyba, galima daryti prielaidą, jog siekiama išplėsti turto tyrimą atliekančių institucijų sąrašą, nustatant, kad turto tyrimą galėtų atlikti ir Specialiųjų tyrimų tarnyba (šiuo metu galiojančio Civilinio turto konfiskavimo įstatymo 4 straipsnio 5 dalis nustato, kad turto tyrimą atlieka Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba ir Lietuvos policija).

Atkreiptinas dėmesys, kad generalinės prokurorės sudaryta darbo grupė parengė ir 2023 m. vasario 23 d. raštu Nr. 17.2.-728 Lietuvos Respublikos Seimui pateikė Lietuvos Respublikos civilinio turto konfiskavimo įstatymo Nr. XIII-2825 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7¹ straipsniu projektą. Vienas iš šio įstatymo projekto uždavinių – išplėsti turto tyrimą atliekančių institucijų sąrašą, numatant, kad turto tyrimą galėtų atlikti ir Specialiųjų tyrimų tarnyba (dėl asmenų, kuriems ji atliko ikiteisminį tyrimą ar priėmė nutarimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą). Atsižvelgiant į tai, siūlytina Plano 7.6.4. punkto veiksmo pavadinimą išdėstyti taip: „Siekiant sustiprinti organizuoto nusikalstamumo, korupcijos bei savanaudiškų nusikaltimų prevenciją, **tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius** civilinio turto konfiskavimo taikymą“.

7.6.4.	Siekiant sustiprinti organizuoto nusikalstamumo, korupcijos bei savanaudiškų nusikaltimų prevenciją, tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius išplėsti civilinio turto konfiskavimo instituto taikymą	2026 m. IV ketv.	VRM	GP, STT

Generalinė prokurorė

Nida Grunskienė

Gabija Juknytė, tel. +370 5 266 2369, el. p. Gabija.Juknyte@prokuraturos.lt